

Datum:

2026-09-07

Diarienummer:

MN-2026-8200

Remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet – SMHI:s rapport, Översyn av förordningen om myndigheters klimatanpassningsarbete
STK-2026-1164

Miljönämnden har beslutat att lämna följande yttrande:

Yttrande

Miljönämnden vill understryka att för att få till stånd klimatanpassningsåtgärder krävs mandat, rådighet, prioritering och finansiering av åtgärder. Av detta skäl ställer sig nämnden tveksam till ett breddat utredningsansvar inom förordningen utan verkställighet.

Miljönämnden efterfrågar starkare direktiv för verkställighet av klimatanpassning av nationella samhällsviktiga intressen, som staten ansvarar för. Genom att endast fokusera på att målen ska hållas aktuella och uppdateras var femte år riskerar statens klimatanpassning att fastna i analys, utredning och målbeskrivningar. Miljönämnden föreslår därför en skärpning i förordningens 10 §, att handlingsplanerna ska generera en *sambällsekonomiskt effektiv, strategisk och åtgärdsinriktad klimatanpassning inom respektive myndighetsansvarsområde* samt ett förtydligande av att det är åtgärdernas genomförande som ska följas upp samt att finansiering ska avsättas för åtgärderna. Nämnden förordar även att begreppet *handlingsplaner* byts ut till *åtgärdsplaner* för ett tydligare genomförandefokus.

De kunskapsunderlag som utvecklas av nationella myndigheter har generellt för grov upplösning för att vara relevanta för kommuner. Kommuner, statliga myndigheter och större fastighetsägare är i regel väl medvetna om de klimatrelaterade risker som föreligger. Det som bromsar genomförandet av klimatanpassningsåtgärder är inte i huvudsak kunskapsbrist utan ekonomi, otydliga ansvarsförhållanden och föråldrade regelverk som inte anpassats till den föränderliga verklighet klimatförändringen innebär. Malmö stad har bland annat identifierat en målkonflikt mellan behovet av att anlägga ett sammanhängande kustskydd och möjligheten att tillgodose kraven på god status enligt vattendirektivet i kustvattenförekomster.

Vidare saknas fortfarande nationella riktlinjer för en rättssäker och likvärdig bedömning av klimatrelaterade risker över landet. Miljönämnden anser att myndigheternas rapporteringskrav i förordningen bör återspegla en sådan gemensam syn på klimatrelaterade risker.

SMHI föreslår att länsstyrelsernas uppdrag att ”stödja och följa upp regionala sektorsmyndigheters klimatanpassningsarbete” ändras till, samverka med och stödja regioner och andra berörda aktörer i länet. Miljönämnden anser att det vore tydligare om fokus är regionala sektorsmyndigheter, än som förslagets ändring mot regioner och andra berörda aktörer i länet.

Miljönämnden vill även föreslå att länsstyrelsernas ansvar stärks för samordning och genomförande av regionala åtgärder för höga flöden i åar och vattendrag från dagens *stödja arbete i älvgrupper*. Miljönämnden ställer sig frågande till huruvida SMHI:s förslag om att bredda länsstyrelsernas ansvar med ett ökat fokus på samordning, nätverkande och stödjande aktiviteter bidrar till en åtgärdsinriktad klimatanpassning och menar att statliga resurser behöver tillföras för genomförandet av övergripande mellankommunala åtgärder.

Miljönämnden anser att förslaget om att utöka klimatanpassningsförordningen, att omfatta ytterligare tio myndigheter kan bidra till att höja kunskaperna inom området hos flera relevanta myndigheter samt till att nyansera och utveckla det nationella kunskapsläget.

Utöver ovan synpunkter på SMHI:s översyn av förordningen av myndigheters klimatanpassning har miljönämnden identifierat ytterligare behov för ett framgångsrikt klimatanpassningsarbete.

- Förslagsvis bör nationella riktlinjer för klimatscenario omfatta ett samlat klimatunderlag och tidshorisont som ska utgöra statens gemensamma syn på de klimatrelaterade riskerna, så att staten får likvärdig myndighetsutövning, rådgivning, risk- och sårbarhetsanalyser, bedömning och prioritering av skyddsåtgärder samt påverkan på riksintressen i hela landet.
- De allmänna råd, föreskrifter, tillsynsvägledning och vägledning som är under framtagande av Boverket även hanterar ekonomiskt rimliga tidshorisonter och att statens kravnivåer ska ge samhälls- och fastighetsekonomiskt rimliga kostnader.
- Att ansvariga myndigheter tillsammans med Sveriges kustkommuner pekar ut nationellt värdefulla kuststräckor som staten ska ta ansvar för att skydda samt ge lämplig myndighet ett genomförandeansvar.
- Att riksintresse, genom ändring i miljöbalken, även omfattar sammanhängande kustskydd samt att tillståndsprocessen för etablering av klimatanpassningsåtgärder förenklas.
- Avsätta nationella medel för statens klimatanpassningsåtgärder så att myndigheters åtgärdsplaner och statens medfinansiering av övriga klimatanpassningsåtgärder kan realiseras.

Ordförande

Sofia Hedén